

Stadin ikäohjelma –hyvinvointia ja osallisuutta ikääntyneille 18.11.2019

- Omaishoidon kehittäminen
  - Kotiin myönnettävän ns. tunti-omavastuun tuntimäärän nosto 12 tuntiin vuorokaudessa vuonna 2019
  - Tuetaan omaishoitajien asemaa ja jaksamista monipuolisilla ja yksilöllisillä palveluilla

Kotiin annettava lomitusta palvelusetelillä

- Omaishoitajan lakisääteiset vapaat (2 tai 3 vrk/kk) voidaan järjestää myös kotiin ostettavana palveluna (joko kaikki vapaat tai osa niistä).
- Yksi lakisääteinen vapaa = 12 h 1.1.2019 lukien. Tätä ei voi pilkkoa osiin.
  - 33 asiakasta syyskuussa 2019 (64 asiakasta tammi-syyskuu 2019)
  - 17 asiakasta syyskuussa 2018 (48 asiakasta tammi-syyskuu 2018)
- Palaute palvelusta: halutaan tuntimäärän nosto eli yksi vapaa olisi 24 tuntia tai mahdollisuus käyttää nykyinen tuntimäärä osina.
- Tuottajat eivät aina kykene antamaan haluttua palvelua esim. ilta-aikaan.

”Etätoimintaa omaishoitajille” -pilotti

- Omaishoidon toimintakeskuksen ohjaajan johdolla toimiva vertaistukea ym. antava kokeilu etänä syyskaudella 2019.
- Valittiin 6 sellaista omaishoitajaa, jotka eivät pääse liikkumaan pois kotoa tiiviin omaishoitotyön takia.
- Omaishoitajat saivat käyttöönsä lainalaitteen maksutta.
- Alkutapaaminen + 10 x teemallista etätoimintaa (1 h) + lopputapaaminen
- Teemoina mm. mielen hyvinvointi, vertaistuen merkitys, rentoutus

- Palaute ollut positiivista, osallistujat perustaneet oman whats up –ryhmänsä
- Teknisiä ongelmia ollut mm. kuuluvuudessa

- Keväälle 2020 suunnitteilla 2 uutta etätoimintaryhmää

Henkilökohtaisen budjetoinnin pilotti -suunnitelma

Lotta Kauppila

Helsinki

Henkilökohtainen budjetointi

- Henkilökohtainen budjetointi lisää asiakkaan valinnanvapautta ja nostaa asiakkaan entistä enemmän keskiöön. Henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamallissa asiakas voi muuttaa palvelutarpeenarvioinnin perusteella hänelle tarjotun sosiaalipalvelun henkilökohtaiseksi budjetiksi. Budjetin turvin asiakas hankkii itselleen sopivampia palveluita ja valitsee palveluntuottajat. Asiakkaan osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet paranevat.
- Suomessa on toteutettu monia henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluja monin eri tavoin. Yhteistä kaikille on se, että asiakastyytyväisyys on ollut korkea. Tyypillisesti asiakasmäärät ovat olleet hyvin pieniä, etenkin kokeilujen alkuvaiheessa. Suurin asiakasmäärä (yli 100), on saavutettu Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kokeilussa jossa on toimittu palveluseteleillä ja käytössä on ollut sähköinen palvelusetelijärjestelmä.
- Vaikka sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuudistusta ja sote-lakipakettia ei hyväksytty, on henkilökohtaisen budjetoinnin toimintatapaa myös mahdollista soveltaa nykyisten lakien mukaan (asiakaslaki 812/2000, sosiaalihuoltolaki 1301/2014 ja muut erityislait). Henkilökohtaisen budjetoinnin kehittäminen on mainittuna myös uudessa hallitusohjelmassa.

Pilottisuunnitelma

- Alustava suunnitelma on, että vuonna 2020 Helsingissä alkaisi kaksi vuotta kestävä henkilökohtaisen budjetoinnin pilotti.
- Pilotin asiakasryhmiksi ovat valikoituneet omaishoidon tuen asiakkaat ja vammaispalvelun asiakkaat. Pilotin aikana omaishoidon tuen asiakkaat voivat muuttaa lakisääteisiä vapaapäiviä henkilökohtaiseksi budjetiksi. Tavoitteena on kartoittaa myös muita henkilökohtaiseen budjetointiin soveltuvia sosiaalipalveluita ja ottaa uusia asiakasryhmiä mukaan pilottiin.
- Pilotin suunnittelu on aloitettu keväällä 2019. Syksyn 2019 aikana on järjestetty kaksi asiakastyöpajaa aiheesta ja asiakkaita tullaan osallistamaan myös pilotin aikana.
- Myös palveluntuottajia tullaan osallistamaan pilotin kehittämistyössä.

Henkilökohtaisen budjetoinnin prosessi

Henkilökohtaiseen budjettiin ei ole oikeusnormia, mutta se on toteutettavissa nykyainsäädännöllä.

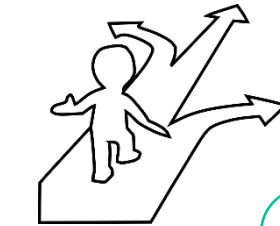
Asiakas ja työntekijä seuraavat budjetin toteutumista

Kunta maksaa palveluntuottajalle korvauksen toteutuneista palveluista ja perii tarvittaessa asiakasmaksun.

Asiakas toimii kuluttajan asemassa suhteessa palveluntuottajaan.

Asiakas saa palvelun

Asiakkaalle tehdään päätös ja maksusitoumus tai palveluseteli.

Asiakas etsii ja valitsee palveluntuottajan.

Asiakkaan palvelutarve arvioidaan.

Asiakkaalle tarjotaan yhtenä vaihtoehtona henkilökohtaista budjettia.

Asiakkaalla voi olla puolesta-asioija tai tukihenkilö.

Asiakas valitsee henkilökohtaisen budjetin ja muuttaa osittain tai kokonaan hänelle myönnettyt sosiaalipalvelut henkilökohtaiseksi budjetiksi.

Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä henkilökohtaisesta budjetista.

Asiakas suunnittelee itselleen sopivia palveluita. Työntekijä arvioi tukeeko suunnitelma asiakkaan tilannetta ja hyväksyy suunnitelman sekä laskee budjetin.

Palvelutarpeenarviointi ja asiakassuunnitelma kirjataan asiakastietojärjestelmään.

Pilottisuunnitelma

- Pilotissa asiakkaille myönnetään palveluseteleitä tai maksusitoumuksia palveluiden hankkimista varten.
- Alustavan suunnitelman mukaan budjetilla voi hankkia pääasiassa palveluita Suomessa. Erityisellä harkinnalla kysymykseen voivat tulla myös mm. apuvälineet, joihin asiakas ei muutoin ole oikeutettu.
- Pilotti halutaan toteuttaa, koska
  - Helsingissä on paljon uupuneita omaishoitajia
  - omaishoidon tuen lakisääteisiä vapaapäiviä jää paljon käyttämättä
  - nykyinen palveluvalikko ei vastaa kaikkien asiakkaiden tarpeisiin
  - halutaan edistää asiakkaiden toimijuutta ja lisätä valinnanvapautta
  - halutaan löytää uusia keinoja tukea asiakkaiden toimintakykyä.

Kiitos!